

Geachte rector-magnificus van de universiteit Leiden en rector van mijn universiteit in Leuven, geachte leden van het college van Promoties, geachte ere-promotor, beste Frits, geachte professoren en collega's, beste genodigden,

Het is een ware eer en genoegen om vandaag hier in deze prachtige universiteit het woord tot u te mogen richten. Vandaag komen de twee oudste universiteiten van onze contreien samen. Mijn universiteit in Leuven, gesticht in 1425 door Paus Martinus V tijdens het bewind van Filips de Goede, was tijdens haar eerste eeuw de universiteit der lage landen.

Daar kwam een einde aan toen, door de tachtigjarige oorlog en het verzet van de Nederlanden tegen de Spaanse koning Filips II, het bijna onmogelijk werd om vanuit de Nederlanden naar Leuven te reizen. En zeker door de belegering van Leiden door de Spanjaarden in 1573. Gedurende een jaar kon niemand de stad uit. Leiden won in 1574, en kreeg als dank haar universiteit in 1575 van Willem Van Oranje.

Leuven en Leiden vinden elkaar in de COIMBRA GROEP, in LERU, The league of European Research Universities, en in UNA EUROPA, en dat zijn alle drie netwerken van prestigieuze en vaak oude Europese universiteiten. Er zijn maar 3 universiteiten die in alle netwerken zitten, en dat zijn de Universiteiten van Edinburgh, Leiden en Leuven.

Ik wil graag de Universiteit in Leiden bedanken voor deze grote eer.

Ik ben enorm fier op dit eredoctoraat, omdat ik de lijst met ontvangers van eredoctoraten heb bekeken, en daar zitten een paar van mijn helden bij: Winston Churchill (in 1946) en Nelson Mandela (in 1999).

Dit is de derde keer dat jullie deze eer toekennen aan een Belg: in 1970 aan celbioloog Christian De Duve, die 4 jaar daarna de Nobelprijs kreeg, en in 2012 aan jurist Walter Van Gerven van de KU Leuven.

Dit is ook de derde keer dat een microbioloog hier een eredoctoraat krijgt. In 1895 was dat de bacterioloog diergeneeskundige Jan Poels (die 16 jaar later hoogleraar zou worden in Leiden),

en in 1924, bijna 100 jaar geleden, ging die eer naar de Frans-Canadese Felix d'Herelle, de ontdekker van de bacteriofagen.

Dit maar om te tonen dat ik zeer goed besef hoe uitzonderlijk groot deze eer is, en ik apprecieer deze des te meer.

Wanneer je vroeger aan wetenschapscommunicatie deed, dan bood dit domein een veilige en vriendelijke omgeving. Ik herinner mij de Nederlandse sterrenkundige Chriet Titulaer die de maanlanding in 1969 van commentaar voorzag. Ik was toen vier jaar. Chriet Titulaer was alom gerespecteerd, en de eenvoudige manier waarop hij ingewikkelde concepten kon uitleggen vond ik fantastisch. Hij is mijn groot voorbeeld. Chriet Titulaer werd breed gerespecteerd en geapprecieerd. Bij mijn weten werd hij niet bedreigd, noch beschimpt of beledigd.

Dat veranderde. Toen Chriet Titulaer stierf in april 2017, werd hij in "De Wereld Draait Door" onbeschaamd belachelijk gemaakt. Het respect wat

er in 1977, 1987, 1997 en 2007 was, was geërodeerd in 2017, en daarna werd het enkel steeds erger.

Tijdens de COVID-crisis werden in alle landen wetenschappers plots belaagd. Ook hier in Nederland was Marion Koopmans plots opgejaagd wild. Niet door de brede populatie, maar wel door een kleine maar steeds groter wordende groep mensen die zich identificeren met extreemrechtse partijen en met omroepen als Ongehoord Nederland, die 'woke zijn' als de grootste bedreiging ter wereld beschouwen, die Trump een genie vinden, die de oorlogsagressie van Poetin in Oekraïne beschouwen als een akkefietje, die niet geloven in klimaatopwarming, en die ontdekt hebben dat donatieknoppen tapkranen van easy money zijn.

Deze mensen zijn niet altijd laag opgeleid. De spilfiguren zijn vaak universitair geschoold, soms zelfs aan deze instelling. Zij hanteren de hondenfluitjes, zij zorgen dat de grond vruchtbaar is om de zadjes van haat en onverdraagzaamheid te laten kiemen. En die zadjes groeien snel uit tot anonieme twitteraccounts die de door de spilfiguren aangeduide wetenschappers op hun beurt belagen en bedreigen.

We horen dat niet normaal te vinden. We mogen dat nooit normaal vinden. En we mogen daar best wel wat meer weerwerk bieden, en dat mag in duidelijke termen. Doch, dit mag niet afleiden van de belangrijke communicatie en interactie over wetenschap met het algemene publiek. Mensen die oprechte vragen hebben, moeten een antwoord krijgen. Maar mensen die je uitschelden voor 'genocidaire prikpoelier' en roepen dat je 'voor een volkstribunaal gaat komen en daarna onthoofd gaat worden' hoeven echt geen academisch doorwrocht antwoord te ontvangen.

Tenslotte wil ik graag nog enkele mensen bedanken:

- Eerst en vooral alle andere wetenschappers die hebben meegewerkt aan het management van en de communicatie over de COVID-pandemie. Dit eredoctoraat is ook een erkenning van hun inspanningen.
- Dank ook aan alle medewerkers en collega's aan KU Leuven en UZ Leuven. Zij staan niet altijd voor de camera of in het licht van de schijnwerpers, maar zij zijn wel diegenen die de boel draaiende hebben gehouden.
- Dank ook aan mijn gezin en mijn ouders. Zij zijn het die mij draaiende houden, en zij zijn er altijd, ook al ben ik er niet altijd.
- And of course also congratulations to my new colleague doctor honoris causa prof. Beatrice Gründler from the Free University of Berlin.

Binnen 2 jaar, in 2025, bestaat de KU Leuven 600 jaar en de Universiteit Leiden 450 jaar. Onze patroonsdag aan de KU Leuven is net geweest op 2 februari. En vandaag is 8 februari. Misschien moeten we netjes daartussen, bijvoorbeeld op 5 februari 2025 (dat is een woensdag) deze belangrijke verjaardagen, en ons gemeenschappelijk verleden, heden en toekomst samen vieren. Ik kijk er naar uit, en ik dank u.

Esteemed Rector-Magnificus of the University of Leiden and Rector of my University in Leuven, dear members of the Doctorate Board, dear honorary promoter, dear Frits, dear professors and colleagues, dear friends,

It is a true honor and pleasure to be able to address you today in this beautiful university. Today, the two oldest universities of our regions come together. My university in Leuven, founded in 1425 by Pope Martin V during the reign of Philip the Good, was during its first century the university of the Low Countries.

This came to an end when, during the Eighty Years' War and the resistance of the Netherlands against the Spanish King Philip II, it became almost impossible to travel from the Netherlands to Leuven. This became even worse during the siege of Leiden by the Spaniards in 1573 when for a year no one could leave the city. Leiden won in 1574, and received its university in 1575 from William of Orange as a reward.

Leuven and Leiden find each other in the COIMBRA GROUP, in LERU, The League of European Research Universities, and in UNA EUROPA, and these are all three networks of prestigious and often old European universities. There are only 3 universities that are in all networks, and these are the Universities of Edinburgh, Leiden and Leuven.

I would like to thank the University in Leiden for this great honor. I am incredibly proud of this honorary doctorate, because I have looked at the list of recipients of honorary doctorates, and there are a few of my heroes among them: Winston Churchill (in 1946) and Nelson Mandela (in 1999).

This is the third time that you are granting this honor to a Belgian: in 1970 to cell biologist Christian De Duve, who 4 years later received the Nobel Prize, and in 2012 to legal scholar Walter Van Gerven of KU Leuven. This is also the third time that a microbiologist is receiving an honorary doctorate here. In 1895 that was the veterinarian bacteriologist Jan Poels (who 16 years later would become a professor in Leiden), and in 1924, almost 100 years ago, that honor went to the French-Canadian Felix d'Herelle, the discoverer of bacteriophages.

This is just to show that I fully understand how exceptionally great this honor is, and I appreciate it all the more.

When you did science communication in the past, this field offered a safe and friendly environment. I remember the Dutch astronomer Chriet Titulaer who provided commentary on the moon landing in 1969. I was four years old at the time. Chriet Titulaer was universally respected, and I found the simple way in which he could explain complex concepts fantastic. He is my great role model. Chriet Titulaer was widely respected and appreciated. To my knowledge, he was not threatened, nor insulted or offended.

That changed. When Chriet Titulaer died in April 2017, he was shamelessly mocked on "De Wereld Draait Door". The respect that was

there in 1977, 1987, 1997, and 2007 had eroded in 2017, and after that it only got worse.

During the COVID crisis, scientists were suddenly harassed in all countries. Here in the Netherlands, Marion Koopmans was and is under police protection. The harassment is not coming from the general population, but by a small but increasingly larger group of people who identify with extreme right-wing parties and with broadcasting stations like 'Ongehoord Nederland', who consider 'being woke' as the greatest threat in the world, who see Trump as a genius, consider Putin's military aggression in Ukraine as a minor issue, don't believe in climate change, and have discovered that donation buttons are taps of easy money.

These people are not always poorly educated. The key players are often university-educated, sometimes even at this institution. They use the dog whistles to make the ground fertile for the seeds of hate and intolerance to germinate. And those seeds quickly grow into anonymous Twitter accounts that in turn harass and threaten the scientists designated by those key players.

We should not find that normal. We should not get used to this. And we should offer more resistance, and that may be voiced in clear terms. However, this should not distract from the important communication and interaction about science with the general public. People who have genuine questions should get an answer. But people who call you a 'genocidal needle pusher' and shout that you 'will be dragged before a people's tribunal and then be beheaded' do not deserve an academically refined answer.

Finally, I would like to thank a few people:

First and foremost, all other scientists who have contributed to the management of and communication about the COVID pandemic. This honorary doctorate is also recognition of their efforts.

Thanks also to all the employees and colleagues at KU Leuven and UZ Leuven. They may not always be in front of the camera or in the spotlight, but they are the ones who keep things going.

Thanks also to my family and my parents. They are the ones who keep me going, and they are always there, even when I'm not.

And of course, congratulations to my new colleague Doctor Honoris Causa Professor Beatrice Gründler from the Free University of Berlin!

Within 2 years, in 2025, KU Leuven will be 600 years old and the University of Leiden will be 450 years old. Our patrons day at KU Leuven was just on February 2nd. And today is February 8th. Maybe we should nicely celebrate these important anniversaries, and our shared past, present and future, together on February 5th 2025 (which is a Wednesday). I'm looking forward to it, and I thank you.